

SSL, liittokokouksen 4.6.2023 päätös koskien JSM-sarjakauden uudistamista ja päätöksen täytäntöönpanon aikataulusta

Asia: JSM-sarjajärjestelmän uudistus liittokokouksen 4.6.2023 päätöksen mukaisesti

Liittokokouksen päätös:

SM-liigan ja I divisioonan pöytä määrä pienennetään kuuteen (6) ja II ja III divisioonan pöytä määrä neljään (4). Sarjajärjestelmä ja joukkue määrät kullakin sarjatasolla pidetään muutoin nykyisellään, mutta II divisioonan joukkue määrää voidaan arvioida tarpeen mukaan JSM-toimikunnassa tai muussa aiheetta käsittelevässä liiton toimielimessä.

Toiminnanjohtajan esitys:

Esitän, että liittokokouksen 4.6.2023 päätöstä ei voida kokonaisuutena ottaa käyttöön vielä syksyllä 2023 alkavalla sarjakaudella 2023–24. Liittokokouksen päätös koskien kahta ylintä sarjatasoa, SM-liigaa ja I-divisioonaa, pannaan täytäntöön aikaisintaan sarjakaudella 2024–25. II- ja III-divisioonassa uudet pöytä määrät voidaan ottaa käyttöön heti tulevalla kaudella 2023–24.

Vaihtoehtoinen esitys, jos hallitus katsoo, ettei se annetuilla perusteilla voi lykätä liittokokouksen päätöksen täytäntöönpanoa, on, että liiton hallitus kutsuu viipymättä koolle ylimääräisen liittokokouksen.

Asian tausta:

Shakkiliitossa on tunnistettu tarve uudistaa JSM-sarjajärjestelmää. Nykyisen kaltaisen sarjan taso on laskenut jo pidemmän aikaa, ja samalla sarjaan osallistumisen kustannukset seuroille ovat kasvaneet.

Shakkiliiton hallitus päätti kokouksessaan 19.2.2022 perustaa JSM-kehitystyöryhmän:

”Työryhmän tehtävänä on valmistella kokonaisvaltainen JSM-kilpailun uudistustarpeita koskeva esitys, jota voidaan käsitellä hallituksessa ja seuratoimintapäivässä syksyllä 2022. Uudistustyön valmistelun lähtökohdiksi asetetaan seuraavia asioita:

- Joukkue- ja pelaajamäärän laskun taittaminen
 - o Pois jääneiden joukkueiden tavoittaminen uudelleen
 - o Uusien joukkueiden saaminen mukaan matalalla kynnyksellä
 - o Aktiivisten seurojen osallistumisen lisääminen
- Kilpailullisuuteen liittyvien ongelmien ratkaiseminen (erit. I-divisioona)
- Tähtäimeksi se, että:
 - o JSM-kilpailu säilyttää jatkossakin asemansa elinvoimaisena kansallisena joukkuekilpailuna
 - o SM-liiga ja I-divisioona ovat hyväntasoisia ja kilpailullisia sarjoja
 - o II- ja III-divisioona tarjoavat kaikille joukkueille Suomessa mahdollisuuden pelata JSM-kilpailua ilman, että etäisyydet ovat kohtuuttomat → alueellisuus ja etäpelaamisen hyödyntäminen?

Työryhmä voi ottaa työssään huomioon myös muita tarkastelua tarvitsevia seikkoja.

Valitaan työryhmään seuraavat henkilöt: Eetu Tiiva (pj.), Jyrki Kytöniemi, Aleksi Olander + JSM-kauden 2022–2023 JSM-toimikunta.

Työryhmä ei osallistu millään tavalla JSM-kilpailun johtamiseen koskevaan operatiiviseen työhön.”

JSM-kehitystyöryhmän pohjaesitys tuli Shakkiliiton hallituksen käsittelyyn hallituksen kokouksessa:

”Keskusteltiin JSM-kilpailun uudistamisesta JSM-kehitystyöryhmän esityksen ja shakkituomaritoimikunnan lausunnon pohjalta. Keskustelun jälkeen päätettiin, että puheenjohtaja laajentaa ja muokkaa esitystä hallituksen evästyksen perusteella viikonlopun aikana seuratoimintapäivää varten. Materiaali ei muodosta virallista hallituksen esitystä, vaan se toimii vain keskustelun pohjana. Materiaali esitellään hallitukselle vielä ennen kuin sitä jaetaan seuroille. Muokattu materiaali jaetaan seuroille 13.3. alkavalla viikolla, ja materiaalin perusteella JSM-toiminnan uudistamisesta käydään keskustelua sunnuntaina 26.3. klo 13 alkaen etäyhteydellä järjestettävässä seuratoimintapäivässä. Seuratoimintapäivän kutsu julkaistaan materiaalin jakamisen yhteydessä. Seuratoimintapäivän keskustelujen ja evästyksen pohjalta tehdään esitys, jonka hallitus käsittelee ensin ja mahdolliset päätökset JSM-muutoksista tehdään kevään liittokokouksessa.”

Shakkiliiton seuratoimintapäivä järjestettiin Zoom-etäyhteydellä 26.3.2023. Seuratoimintapäivän yhteenvedossa todetaan mm. seuraavaa:

- Laaja konsensus vallitsee siitä, että SM-liigaan on syytä tehdä joitakin muutoksia
- 10 joukkueen SM-liiga nauttii laajaa kannatusta
- Esitettiin vaihtoehtoinen malli, jossa SM-liigan pöytä määrää pienennettäisiin kuuteen joukkueeseen pienentämisen sijaan. Tämän uhkakuvana on kuitenkin joidenkin mestaritason pelaajien passivoituminen
- I divisioonan pöytä määrästä oli myös eri näkemyksiä: Osa puolsi nykyistä 8 pöydän määrää, osa vuorostaan näki myös 6 pöydän I divisioonan mahdollisena
- Etenkin 10 joukkueen SM-liigan tapauksessa useampia saman seuran joukkueita ei toivota liigaan. I divisioonan useampi saman seuran joukkue voisi kuitenkin olla jatkossakin tervetullut

Shakkiliiton hallitus päätti kokouksessaan 15.5.2023 hyväksyä esityksen JSM:n uudistamisesta:

Kokouksutsun liitteenä oli puheenjohtajan laatima ehdotus JSM-kilpailun uudistamisesta liittokokoukselle. Ehdotus perustuu JSM-kehitystyöryhmän esitykseen sekä seuratoimintapäivässä saatuun palautteeseen. Puheenjohtaja alusti teemaa tarkemmin kokouksessa.

Puheenjohtajan esitys: Vahvistetaan ehdotus ja esitetään liittokokoukselle esityksen mukaisia muutoksia.

Päätettiin keskustelun päätteeksi äänestää esityksen kohdasta ”SM-liigassa ei sallita useampia saman seuran alaisia joukkueita”. Vastaus oli, että SM-liigassa sallitaan useampia saman seuran alaisia joukkueita.

Päätettiin äänin 4–1 alkuperäisen esityksen puolesta, että SM-liigassa ei sallita useampia saman seuran alaisia joukkueita. (Alkuperäisen esityksen puolesta äänestivät Tiiva, Viljanen, Kytöniemi ja Tanni. Vastausesityksen puolesta äänesti Hietala. Rinne äänesti tyhjää.)

Muilla osin päätettiin JSM-kilpailun uudistusta koskevan esityksen ja puheenjohtajan esityksen mukaisesti.

JSM-sarjakauden muutosesitys vietiin liittokokoukselle liiton hallituksen esityksenä. Muutosesitys oli 21.5.2023 julkaistun kokouksutsun yhteydessä liitteenä.

Liittokokous käsitteli asiaa 4.6.2023 ja päätti äänestyksen jälkeen vastaehdotuksen mukaisesti:

SM-liigan ja I divisioonan pöytä määrää pienennetään kuuteen (6) ja II ja III divisioonan pöytä määrää neljään (4). Sarjajärjestelmä ja joukkue määrät kullakin sarjatasolla pidetään muutoin nykyisellään, mutta II divisioonan joukkue määrää voidaan arvioida tarpeen mukaan JSM-toimikunnassa tai muussa aiheita käsittelevässä liiton toimielimessä.

Toiminnanjohtajan esityksen perustelut:

Liittokokouksessa 4.6.2023 tehtiin hallituksen esitykseen vastaehdotus. Hallituksen esityksen ja vastaehdotuksen kesken äänestettiin, ja äänin 18–11 päätettiin vastaehdotuksen puolesta.

Liittokokous on Suomen Shakkiliiton ylin päättävä elin, ja kokous voi tehdä päätöksiä ainakin niistä asioista, jotka on mainittu jäsenistölle toimitetussa kokouskutsussa. Päätös voi olla alkuperäisen esityksen mukainen tai siihen tehty vastaehdotus. Päätöstä voidaan myös siirtää, jättää se pöydälle tai se voidaan jättää kokonaan tekemättä.

Näen, että kokouksessa tehdyn vastaehdotuksen jälkeen koko asia eli JSM-sarjakauden uudistus olisi tullut jättää pöydälle ja palauttaa uudestaan valmisteluun. Asian pöytäämistä puoltaa, että tehty vastaehdotus oli luonteeltaan hyvin poikkeava alkuperäiseen esitykseen nähden. Vastaehdotusta ei ollut valmisteltu millään tavalla, eikä näin ollen kokouksen osanottajilla voinut päätöksenteon tueksi olla juuri mitään tietoa esimerkiksi nyt päätettyjen muutosten tuomista vaikutuksista koko sarjajärjestelmään. Vaikka kokouksessa voidaan tehdä päätös vastaehdotuksen pohjalta, hyvään hallintoon ja avoimeen päätöksentekoon kuuluu, että asiat valmistellaan huolella sekä avoimesti ja laajasti jäsenistöä kuunnellen. Päätöksiä ei tule tehdä hetken mielijohteesta tai kuulematta kaikkia asianosaisia. JSM on maamme merkittävin kilpailu, ja siihen liittyvät muutokset on valmisteltava huolella.

Liittokokous ei päätöstä tehdessään ottanut myöskään kantaa päätöksestä syntyviin käytännön ongelmiin. Kuitenkin ongelmat olisi kyettävä ratkaisemaan ennen sarjakauden alkua syyskuussa 2023. Osa ongelmista on myös sellaisia, että niitä ei voida mitenkään ratkaista tulevalle kaudelle.

SM-kilpailumääräykset sanovat seuraavaa:

Joukkuekilpailussa seuran jokaiseen joukkueeseen saa osallistua korkeintaan viisihenkisissä joukkueissa yksi ja yli viisihenkisissä joukkueissa kaksi sellaista ulkomaalaista pelaajaa, jolla ei FIDE:n määräysten mukaan ole oikeutta edustaa Suomea FIDE:n kilpailuissa. Tämä rajoitus koskee vain kilpailun mestaruusryhmää (ylintä sarjatasoa).

Ulkomaalaisten osallistumisoikeutta JSM:ään on käsitelty takavuosina paljon liittokokouksissakin. SM-kilpailumääräysten kirjaus on ns. herrasmiessääntö, koska vuodelta 1995 olevan ns. Bosman-säännön jälkeen ulkomaalaiskiintiöitä ei voi asettaa EU-kansalaisten kohdalla. Herrasmiessääntö on kuitenkin tehty Shakkiliiton seurojen yhteisellä päätöksellä tilanteessa, jolloin JSM:n ylimmällä sarjatasolla pelataan 8-henkisin joukkuein. Vaikka säännön sanamuoto sallii 6-henkisissä joukkueissa kaksi ulkomaalaista, sen tarkoitus on ollut erilainen. Säännön kirjaus alle ja yli 5-henkisistä on tarkoitettu tekemään ero pikashakin, nopean shakin joukkuekilpailujen ja JSM:n välille. Siirryttäessä SM-liigassa pienempiin joukkueisiin, tulisi ulkomaalaisten osallistumisoikeutta koskeva kysymys ratkaista liittotasolla uudestaan. Tähän liittokokous ei kuitenkaan 4.6.2023 ottanut kantaa.

JSM-sarjakauden kilpailukutsu on julkaistu 15.5.2023 ja ilmoittautumispäivä oli SM-liigassa sekä I- ja II-divisioonissa 31.5.2023 mennessä. Edes liittokokouksessa tehtyjen

päätösten ei tule astua voimaan takautuvasti, elleivät ne ole luonteeltaan koko jäsenistöä hyödyttäviä. Näen, että liittokokouksessa 4.6.2023 tehty päätös sarjakauden uudistamisesta ei voi tulla pannuksi täytäntöön vielä kaudella 2023–24 SM-liigan ja I-divisioonan osalta, koska nyt ilmoittautuneet joukkueet ovat ilmoittautuneet luonteeltaan hyvin erilaiseen kilpailuun kuin se olisi liittokokouksen päätöksen mukaisesti. Muutos 6-henkisiin joukkueisiin jo tulevilla sarjakaudella ei ole seurojen oikeusturvan mukainen myöskään siksi, että ennen ilmoittautumistaan kilpailuun ne ovat tehneet pelaajasopimuksia, joita eivät muutoksen myötä pysty välttämättä pitämään. Samasta syystä päätös on myös pelaajien oikeusturvan vastainen. II- ja III-divisioonien osalta voidaan JSM-kehitystyöryhmän ja seuratoimintapäivän kuulemisen perusteella ajatella, että hyödyt 4-henkisiin joukkueisiin siirtymisessä ovat haittoja merkittävästi suuremmat.

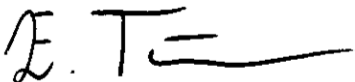
JSM-toimikunta on jo ennen liittokokouksen päätöstä tehnyt hyvin pitkällä olevat lohkojaot ja sarjaohjelmat. Varsinkin I-divisioonan lohkojako mutta myös SM-liigan ohjelma perustuvat hyvin paljon joukkueiden keskinäisiin vahvuuksiin ja sen myötä tasapuoliseen kohteluun esim. matkustuskilometrien, lohkojen välisen tasapainon ja sarjan jännityksen säilyttämisen suhteen. Muutos tässä vaiheessa 8-henkisistä joukkueista 6-henkisiksi tarkoittaisi uudelleen arviointia SM-liigan ja I-divisioonan osalta. Käytettävissä olevalla aikataululla uusien lohkojakojen ja uuden kilpailuohjelman tekeminen on mahdotonta.

Liittokokouksen päätöksestä eikä tehdystä päätösehdotuksesta käy ilmi, millä aikataululla muutos SM-liigassa ja I-divisioonassa on tarkoitus toteuttaa. Alkuperäisessä hallituksen esityksessä SM-liigaan tai I-divisioonaan ei esitetty pöytä määrämuutoksia, mutta alemmissa divisioonissa pöytä määrämuutokset esitettiin tehtäväksi jo kaudelle 2023–24. Vastaehdotuksessa ei SM-liigan ja I-divisioonan osalta ole kuitenkaan aikataulua, joten on perusteltua olettaa kokouksen jättäneen asiasta päättämisen liiton hallitukselle ja JSM-toimikunnalle.

Yhdistyksen mukaan hallituksen on lain ja sääntöjen sekä yhdistyksen päätösten mukaan huolellisesti hoidettava yhdistyksen asioita. Lain henkeen kuuluu, että hallitus vastaa yhdistyksen päätösten täytäntöönpanosta. Koska liittokokous ei asettanut päätökselle määräaikaa, voi hallitus tehdä asiassa itsenäisen päätöksen parhaan harkintansa mukaan.

Näillä perusteilla esitän, että liittokokouksen 4.6.2023 päätös SM-liigan ja I-divisioonan pöytä määrän pienentämisestä toteutetaan aikaisintaan sarjakaudella 2024–25. II- ja III-divisioonassa uudet pöytä määrät voidaan ottaa käyttöön heti tulevilla kaudella 2023–24.

Kannatan toiminnanjohtajan esitystä kokonaisuudessaan.

Eetu Tiiva, SSL:n hallituksen puheenjohtaja